

ИЗЛИЗА ТРИ ПЪТИ
ВЪ МЕСЕЦА.

Абонаментъ:

За една година 50 лева.

ПРОБУДА

Вестникъ за литература, култура и общественъ животъ.

Урежда
редакционенъ комитетъ.

МАРОНЕТЪ ЧИТАЛНИЦА
СИБИРСКИ
Адресъ: 7/5
Койчо Христовъ — Тръвна.

ИТАЛИЯ И ФРАНЦИЯ.

Опасността за бъдещето на Европа днесъ за днесъ иде отъ лошитѣ отношения между Италия и Франция.

И дветѣхъ трѣскаво се въоръжаватъ и дветѣхъ се готвятъ най-усилено за война.

Тия две велики държави, до вчерашни съюзници, днеска сж въ кръвна вражда и като че ли искатъ да опитатъ щастieto си въ една нова война.

А какво значи една нова война, а особено война между тия две голѣми сили? — Това значи наново цѣла Европа да се вдигне на военна нога, наново да затрещатъ гранати и шрапнели и наново да се дигнатъ пожарища до небесата.

И защо всичко това? — Защото не могли да подѣлятъ плячката отъ първата общоевропейска касапница, отъ която плячка Франция вземала „много“, а Италия „малко“.

Отъ Редакцията.

Безработицата.

Тя днесъ е едно масово явление и е вземала такива размѣри въ свѣтовенъ мащабъ, щото поставя на испытание и буди страхъ въ всички правителствени сѣри на всички държави.

Днесъ за днесъ въ цѣлия свѣтъ има повече отъ 40 милиона безработни, предимно въ най-напреднатитѣ индустриални страни като Америка, Англия, Германия и пр. и пр.

Това е една застрашителна цифра, която постоянно нараства и всички усилия да се намали, оставатъ безплодни.

На какво се дължи безработицата? — Тя се дължи на свѣтовната криза, която преживява днешната производствена система и само ако се махне тая криза ще се облекчи и безработицата.

Австрийскитѣ избори.

Както се очакваше отъ много страни тия избори пакъ донесоха победа на социалиститѣ и надеждитѣ на фашистката партия да нанесе последенъ и решителенъ ударъ на „червениятѣ предатели“, останаха неоправдани.

Сегашното правителство на Австрия не излезе отъ тия избори съ компактно болшинство и вероятно ще стане необходимо да се произведатъ нови избори, тъй както се предполага, че ще стане и въ Германия, за да се установи и тамъ едно правителство съ по-сигурно болшинство.

Напоследъкъ се заговори че предстояло оттеглянето на сегашното Английско правителство на работничитѣ и за идването на властъ на старата консерват. и войсвена партия.

КАРТЕЛИТЪ.

(Продължение отъ брой 8)

Въ миналия брой се изтъкна, че захарния картелъ въ България, състоящъ се отъ чужденци, печели годишно свѣрхъ печалба крѣгло повече отъ 300 милиона лева, или пресмѣтната на день по единъ милионъ крѣгло всѣки день.

Това ще рече, че печалбата, която реализира захарния картелъ всѣка година, е равна на цѣлата годишна репарационна вноска, която държавата плаща на победителитѣ равна на 350 милиона лева, и че следователно, Българския народъ плаща два вида репарации, едни на победителитѣ и други на захарнитѣ фабриканти.

За по пълна характеристика на захарния картелъ ще процитираме и следнитѣ интересни данни, взети отъ в. „Народенъ ратникъ“ — Варна, когато цитирахме и въ миналия брой.

Официалната цена на тонъ цвѣкло е 700 лв. обаче, има фира, игра въ кантара и пр. около 20 на сто тъй щото, селянина получава на рѣка само 560 лева. Захарността на нашето цвѣкло е около 15 на сто минимумъ. Значи отъ единъ тонъ цвѣкло се добива 150 кгр. захаръ. Но освенъ захарята добива се 250 кгр. меласа по цена 2 лв. кгр. отъ нея се получава 500 лв. плюс 600 кгр. рѣзанки по цена

10 ст. кгр. — 60 лв. всичко 560 лева.

Отъ тази смѣтка става ясно, че съ продажбата на второсепеннитѣ фабрики се покрива стойността на цвѣклото, и захарята остава безъ пари.

Това е устата на чифритѣ съ точни данни отъ химията!

Единъ чужденецъ, извѣстенъ икономистъ, познаващъ добре чуждитѣ пазари на захаръ, ни заяви по поводъ цената на захарята въ България:

„Вие ядете 30 лв. кгр. захаръ, захарнитѣ фабрики напълно смѣкватъ отъ гърба ви по 13 лв. на кгр. протекционното мито сиречъ около 390,000,000 лв. годишно само отъ мито.“

Държавата лишена отъ това мито, поради липсата на вносъ, има дефицитъ въ бюджета си и го покрива, като ви налага разни други данъци.

По този начинъ захарята я ядете не 30 лв. а 43 лева кгр.

Плащате два пѣти това мито: веднажъ за захарнитѣ спекуланти, и втори пѣти подъ друга форма, на държавата.

Страшно е че тѣзи 13 лв. на кгр. всичко 390,000,000 лева се

изнасятъ и се унищожаватъ вашия златенъ резервъ.

По този начинъ вие бавно и сигурно опросявате.“

Така направената смѣтка отъ чужденецъ (но не и отъ българина) ни кара да се сраимъ за нашата национална стопанска политика.

Ето защо захарнитѣ магнати безъ да ги бжде срамъ (защото тѣ срамъ не знаятъ) ще направятъ всичко, за да прикриятъ милионитѣ си печалби и да си осигурятъ и за въ бъдеще неприсѣждането на златната мина въ колонията България.

А в. „Черноморска трибуна“ — Варна по въпроса за картелитѣ пише следното:

„Подъ носа на правителството се създаватъ картели за ограбване българския производител и консуматоръ. Търговитѣ на пашкули се картелираха и сведоха цената имъ по ниско отъ цената на черешитѣ; а въ борбата срещу тѣхъ кооперациитѣ сж изоставени отъ своята покровителка Б. З. Банка, неискйки да се намѣси, защото въ картела участватъ силни съ властѣ ситърговци. Сжщото се прави и съ рапицата. Тютюно производителитѣ сж обречени на форменъ обиръ. По частна инициатива се внесе въ камарата законопроектъ за защита тютюнопроизводителитѣ, но правителството не намѣри въ себе си сили да прокара този законопроектъ. Картелираха се и търговитѣ на кожи, понижиха цената имъ до 20 лв. парче, и следъ като ги събраха отъ производителитѣ, тази цена се покачи на 100 лв. парче. Явилитѣ се тукъ тамъ търговци вънъ отъ картела, биваха афоресвани и кредита имъ въ банцитѣ се закри.

Картела на биренитѣ фабрики купува ечемика на смѣтка, на ниска цена — въ никополюско 10 лв. крината въ Вратца и другаде дори по 8 лв., — а производството си биренитѣ фабрики продаватъ на двойна цена въ сравнение 1923 г., когато ечемика се продаваше три пѣти по-скѣпъ отъ днесъ.

Захарнитѣ фабрики взематъ цвѣклото по 700 лв. тона, а даватъ захарта по 30 лв. кгр; когато въ 1922 г. цвѣклото се продаваше 800 лв. тона, а захарта 22 лв. кгр. Цената на житото спада ежедневно, а брашното качи своята цена, а заедно съ брашното и макаронитѣ и пр. тѣ не спадатъ значи производителъ е ошетенъ съ ниската цена на житото, а консуматора съ високата цена на хлѣба. За смѣтка на консуматора и производителъ сж сжщо картелирани производствата на растителнитѣ масла.

St. Следва.

За пенситѣ и за общественитѣ осигуровки.

Въпроса за пенситѣ, или по право, въпроса за държавнитѣ и обществени осигуровка е единъ въпросъ отъ голѣмо обществено значение, който интересува и който прѣко или козвено засѣга сжществуването и благоденствието на всѣки единъ гражданинъ.

Съгласно сведенията, които гласно последъкъ се публикуваха изъ печата, по настоящемъ въ България има 36,666 души пенсионери, за които се харчи годишно 777,940,285 лв.

Презъ 1923 год. е имало 18,820 пенсионери, за които е харчено крѣгло 38 милиона лева, която цифра постоянно и прогресивно е нараствала всѣка година до като днесъ числото на пенсионеритѣ се е удвоило, а сумитѣ които сж се харчили сж се удвездесеторили.

Това се отнася само до чиновничитѣ и служащитѣ на държавната и на разнитѣ обществени учреждения и съвсемъ не засѣга осигуренитѣ работници при фонда обществени осигуровки, които вероятно наброяватъ не по-малко отъ 200,000 души.

Напоследъкъ се е създадо убеждение въ гражданството, че пенсионеритѣ въ България сж извънредно много и че за тѣхъ се харчатъ огромни суми и че тия пенсионери сж една голѣма тежестъ и едно ненужно бреме за държавата.

И отъ много страги горнитѣ цифрени данни се превеждатъ и публикуваха съ известна тенденциозностъ и даже съ една голѣма доза злопаметство, за да се докаже на обществото, на пенсионеритѣ сж се наплодили като гъби и като сжщи паразити смучатъ жизненитѣ сокове на държавата и че следователно ще сж нужни съобразни мѣрки, за да се намали пагубното действие на тия своеобразни паразитни гъби.

Въ сжщностъ работата стои не така както инорично подметатъ тия господа на перото и на словото, а тъкмо обратното.

Въ България ние имаме не много, а съвсемъ малко пенсионери. — Това е истината, това е възната мисль и тая мисль колкото и да се вижда на пръвъ погледъ странна, е напълно върна и всѣки единъ ще се убеди въ нея като има въ предъ видъ следнитѣ съображения:

Въ колонитѣ на в. „Трънненско Ехо“ ние не единъ пѣтъ се имали случай да изтъкнемъ, че пенсионери въ България трѣбва да бждатъ не само плащанитѣ чиновници на държавата, но и всички граждани на тая държава щомъ тѣ достигнатъ до известна възраст, или пъкъ станатъ неспособни за работа, безразлично на каква сж възраст.

Orion. (Следва.)

Дѣдо Петко Славейковъ и Иванъ Мошевъ.

И тая година презъ месецъ Ноември намъ предстои да чествуваме паметта на тия двама голѣми наши съграждани на тия два свѣтли образа на нашето далечно и близко минало.

Като наши съграждани, ние можемъ да се гордеемъ, че Тръвна е открила такива достойни свой ча-

да, славата и общественото значение на които далечъ гадничава границитѣ на нешто скромно и малко родно огнище.

Действително дѣдо Петко Славейковъ по рождение е тръновецъ, но по животъ, по дейностъ, по слава и по общественото значение, той е нашъ — той е тръновецъ и ние

съ право се гордеемъ съ неговото име.

Дѣдо Славейковъ и Иванъ Мошевъ сж изразители на две голѣми епохи отъ нашия животъ — първия олицетворява въ себе си борбата на пробудилото се гражданство за духовна и политическа свобода срещу игото на турцитѣ и фанариотитѣ, а втория олицетворява въ себе си борбата на идейната интелигенция срещу неправдитѣ на Българския общественъ и политически животъ. Следъ освобождението и двамата тѣ сж били борци — истински борци, които сж създали цели епохи и сж

изразили тежненията на своето време. Славейковъ и Мошевъ сж били едни отъ главнитѣ и първи борци на своето време, срещу общественитѣ неправди и политическия гнетъ.

И нека Трѣвна се гордѣе чия тия две нейни голѣми чеда сж били и голѣми борци, а трѣвенци, особено подрастващото поколение, се преклонимъ предъ великата паметъ на тия наши учители, като ги имаме за примѣръ и пажетователи въ нашето собствено дѣло.

Отъ редакцията.

ПОЛУЧИ СЕ ВЪ РЕДАКЦИЯТА СЛЕДНОТО ПИСМО:

Уважаеми Г-нъ Редакторе,

Чета вичаги съ внимание вестника Ви, защото преценявамъ напълно какво голѣмо значение може да има единъ мѣстенъ вестникъ и ролата, която той може да играе, и заговя на нѣколко пѣти съмъ си позволявалъ усно да Ви кажа моето мнение по неговото списване.

Да Ви отправя, обаче, тия редове ме потикна съдържанието на статитѣ Ви „Картелистѣ“ и „Лихварство и спекула“ печатани въ брой 8 на вестника Ви, като ще Ви бѣда твърде много благодаренъ, ако помѣстите настоящето ми въ вестника Ви и ако не го изтъквате като резултатъ на лоши чувства къмъ когото и да било.

Въпроса се отнася до констатитѣ, които правите за обирджилитѣ на захарния картелъ и за искането Ви съ законъ да се заставятъ спекулантитѣ, между които и брашнаритѣ и фурнаджитѣ да продаватъ евтино брашно и хлѣбъ.

Фактъ неуспоримъ е, че захарнитѣ фабрики при сегашнитѣ цени на захаръ печелятъ грамадни суми, фактъ неуспоримъ е и че при сегашнитѣ цени на житото, хлѣба, който ядемъ е много скѣпъ. Но неусторима истина е, въ същото време, че съ декрети и заповѣди цени не се нормализиратъ и ний имаме печалнитѣ опити отъ миналото съ Дирекцията за С. Г. О. П. и жилищнитѣ комисии.

Въпроса за захаръта е на пѣтъ да получи едно правилно разрешение съ създаването на Кооперативната захарна фабрика „Българска захаръ“, която започна да работи вече и която единствена ще може да смѣкне нивото на ценитѣ и ще при-

нуди захарния картелъ волю и неволю да намали ценитѣ. Отъ 3 — 4 години добри българни и общественици полагатъ неимоверни усилия да създадатъ тая кооперативна фабрика за да спасятъ българския цвеклопроизводителъ и българския консуматоръ, но колѣтина отъ насъ се отзоваха на тѣхнитѣ апели за помощъ. А въ това време „Българска захаръ“ се гърчи отъ липса на средства, и ако не бѣха Популярнитѣ Банки да се претекатъ на помощъ, може би „Българска захаръ“ щѣше да падне подъ ударитѣ на захарния картелъ.

А представяте ли си, Г-нъ Редакторе, че ако само една десета частъ отъ българскитѣ граждани биха се претекли на помощъ на „Българска захаръ“ и запишатъ дѣловъ капиталъ, тая ще може да даде едно грамадно производство захаръ и че тѣзи кооперативна фабрика, не преследвайки печалби, щѣше да измени корено положението, въпреки нежеланието на захарния картелъ и неговитѣ защитници.

Сжщо стои въпроса за цената на хлѣба у насъ.

Цената на хлѣба изведнажъ ще получи своята съответна ниска цена, щомъ се основе единъ кооперативенъ брашнарска складъ и една кооперативна фурна, стига поне една трета отъ консуматоритѣ на брашно и хлѣбъ въ града ни станатъ членове на тая кооперация. Въпроса се улеснява много, защото има институтъ въ града ни, който е готовъ да даде нужнитѣ парични средства на кооперацията, ако дѣловия капиталъ не е достатъченъ.

Приемете, Господинъ Редакторе, увѣрението въ отличнитѣ ми къмъ Васъ почитания.

Ст. Парашкевовъ.

Изъ запискитѣ на Ив. Мошевъ

Когато чашата прелѣе и злото непоносимо стане; когато усетишъ, че силитѣ отпадатъ подъ бремето на вечнитѣ мѣжки, нужди и бѣди, и предвидишъ края, скорония край на своя животъ нещастенъ, на своята младостъ тревожена, на трудовитѣ си усилии — края на всичко, надъ което си трепералъ и тѣй свѣто си пазилъ, тѣй свѣто си и любилъ, но което сега виждашъ, че трѣбва безплодно да загине... Ти, страдалче!

Не отправяй проклятие ни къмъ своята майка, ни къмъ своя баща, за гдето сж те родили и обрекли на мѣжки!

Нимай предъ тебъ не заставатъ тѣхнитѣ фигури страдалчески? Нимай ти не виждашъ лицата имъ изнурени, набръчкани отъ бдение, отъ мѣжки и грижи за тебе?...

О, Не! Кѣли и проклинай тѣзи наредби диви, кждето богатия нареджда, свѣжото задушва, а гнилото крепи; честното преследва, а подло то високо цени...

К. Х.

Недостойниятъ.

(Продължение отъ брой 8)

Часътъ е вече четири следъ полунощъ. Г-нъ Капитански следъ като се умори да кръсосва стаята отъ едномо кошо на друго и следъ като се наприказва и напармори съ себе си по разни и всевъзможни въпроси, каквито въ такъвъ единъ изключителенъ моментъ и при такава своеобразна обстановка можяха да навѣстятъ фангазията и ума му, — приближи се до скръщания дървенъ креватъ, изтегли изъ почъ него куфарчето си и почна да рови и да търси нѣщо въ него.

— Да тука е! — радостно възкликна Г-нъ Капитански, следъ като изхвърли по измѣрението подъ всички принадлежности на малкото куфарче и извади отъ дѣното една малка кадифена кутийка.

— Да тука е!... Ето го!... повторно възкликна Г-нъ Капитански и бързо скочи на крака и стискайки здраво малката кутийка здраво съ двѣтѣхъ си ръце викаше радостно: Ето това е тя!... кутийката!...

малката кутийка!... Ето това е тя моята вѣра... моята надежда и моята гордостъ!...

Приносъ къмъ биографията на П. Р. Славейковъ

Госпожа Мола Камбурова — по баща Цачева — казва:

„Дѣдо Рачо, бащата на нашия съгражданинъ и поетъ Петко Р. Славейковъ, е ималъ две законни жени. Първата се казвала Донка, Рачо е ималъ отъ нея четири деца, отъ които едното е билъ нашъ Петко. Следъ смъртта на Донка, дѣдо Рачо се ожена повторно за една мома, която се казвала Тодора. Отпърво Тодора не е искала да го вземе, понеже ималъ много деца, но по-късно кандисала. Тодора, като млада булка, заварила нашъ Петко само на четиридесетъ дена — бебене. Малкото пеленаче е било гледано до тогасъ отъ баба Рунда, която го е хранила съ верена кашича. Тодора е добила отъ дѣдо Рачо нѣколко деца, едното отъ които съмъ и азъ — Мола Камбурова.

Петко Р. Славейковъ е роденъ въ В. Търново въ бащината си кж-

ща, която сжществува още и се намира въ махалата „Св. Кирилъ и Методий“. По-късно тази кжща останъ въ владение на брата на Петка — Маринъ. Въ кжщата до скоро живѣше Тодорица, жената на Маринъ, която живѣе и последнитѣ си дни въ нея. Тодорица и Маринъ оставатъ бездетни.

Майката на Петко Р. Славейковъ, Донка по баща се казвала Бюлбюлева, която на български ще рече Пичевъ. Ето защо поета Петко Рачевъ притурилъ къмъ името си по-късно и фирмата Славейковъ.

Б. Р. Поетътъ Петко Рачевъ значи има по наследство отъ дѣдо си по майка презимето Славейковъ. Дѣдо му се казвалъ Бюлбюлевъ, която турска дума преведена на български ще рече Славейковъ, а и Пичевъ, както погрѣшно е преведена въ горния текстъ.

ХРОНИКА.

Съобщение. Съгласно XVIII постановление на министерткия съветъ, взето въ заседанието му на 13 Августъ 1930 год., протоколъ № 46, одобрява се щото всички обявления на утвърдението за правени расходи по търгове и пр. трѣбва да се публикуватъ въ мѣстнитѣ вестници членове на съюза на журналиститѣ и ако такива публикации не станатъ, расходитѣ не ще се признаятъ за редовни.

Въ общото годишно събрание на Културното Д-во станало на 9-ти тогосе уобрази напълно дейността на досегашното настоятелство и се избра ново, при съставъ: Ал. Косатевъ, Ст. Пандурски, Д-ръ Ж. Михайловъ, К. Христовъ, Д. Димиевъ, Ц. Калугеровъ и Петъръ Кичевъ. Пожелаваме успѣхъ.

Тоя месецъ заедно съ чествуване годишнината на Дѣдо Славейковъ, ще се чествува и тая на рано угасналия талантливъ нашъ съгражданинъ Ив. Мошевъ, по който слу-

чай на 29 тогосе отъ името на читалището ще се изнесатъ беседи за двамата бележити съграждани и общественици. Гражданинъ нека посѣтятъ беседитѣ.

Обръщаме внимание на читателитѣ, особено тия отъ града върп писмото на Ст. Парашкевовъ, въ което писмо се подхваща идеята за обновяване въ града ни кооперативенъ брашнарска магазинъ, която идея увѣрени сме всѣки ще посрещне съ симпатия и ще я подкрепи.

Тоя месецъ трѣвни мирови съдия има насрочени дѣла на 18, 2 и 29.

Телеграма № 887

Милчевъ градски Кметъ

Трѣвна

Царицата и азъ благодаримъ сърдечно Вамъ на гражданството. Духовенството за честиткитѣ и молитвенинитѣ пожелания

Царь

ЕВТИНО КУПУВАМЪ — ЕВТИНО ПРОДАВАМЪ!
ШУШОНИ, ГАЛОШИ, ОБУЩА,
ЧОРАПИ И ТРИКОТАНИ
ОТЪ БЪЛГАРСКИ, ШВЕДСКИ И РУСКОСЪВЕТ-
СКИ ФАБРИКИ.

За да се увѣрите молимъ посетете магазина на

ХРИСТО ШИВАРОВЪ .. ТРѢВНА.

ИВАНЪ СТОЯНОВЪ МИНЕВЪ

отъ гр. Трѣвна, по настоящемъ раздавачъ въ пощата отъ 1 Декември е свободенъ и търси работа. Спозармение лично при него.

Печатница Василь Зидаровъ — Трѣвна.

Да ето я!... продължаваше радостно да възклидава Г-нъ Капитански стискайки сяко малката кутийка въ ръцетѣ си и отъ време на време, при повишенъ възторгъ приближаваше кутийката до устата си и я цѣлуваше. цѣлуваше я силно — страстно, като че ли цѣлуваше най-любимата красавица.

— Да, жена имамъ азъ... истинска жена... другарка... незаменима... умна и вѣрна такава каквато и въ романитѣ не може да се опишатъ!...

— Чудна е тя моята жена!... че какъ се е сетила, да тури и кутийката!... умна е, добра е тя моята жена и колко азъ съмъ ѝ признателенъ за многа работи!

— А тая кутийка... тя е моята гордостъ... тя е моята слава...

Въ нея се оглежда моя храбръ непобедимъ духъ.

Ето, азъ ще извадя отъ тая кутийка златния орденъ, ще го окача на юнашки гърди и ще се явя пр Г-нъ министъра за да види и той кой и какъвъ е тоя службогоненъ уволненъ безъ основание и който месеца чака за назначение.

— Нека блестяща на тоя кръстъ да озари погледа на Г-нъ министъ за да види ясно истината и да даде удовлетворение.

Съ тия думи Г-нъ Капитански бързо се облече, окачи златния кръстъ на юнашки гърди, прибра куфарчето подъ кревата и макаръ че още не бѣ се разсъмвало напистна стаята и излезе на улицата.

(Следва)